

I de nye demokratier er der specielt grund til at understøtte, at også mindretal af oprindelige folk fortsat kan udfolde sig og bevare deres kulturelle særkende.

Det Radikale Venstre anerkender også, at det kan være svært at trække en grænse, der handler om, hvornår Danmark skal arbejde konstruktivt, og hvornår vi fremmer en sag bedst gennem boykot eller kritik. Det må bero på en konkret vurdering.

Jeg vil ikke forlænge debatten, men takke for ministerens redegørelse og takke Kristeligt Folkeparti for initiativet og takke de medvirkende for debatten her i salen. Debatten har, ikke overraskende, synliggjort, at spørgsmålet om menneskerettigheder og religionsfrihed optager det danske Folketing.

Efter Det Radikale Venstres opfattelse kunne det være en god idé, at vi tog flere mere konkrete debatter om emnet, så det blev tydeligere for den danske befolkning, hvorfor vi fører en udenrigspolitik og en bistandspolitik, som vi rent faktisk gør.

Søren Søndergaard (EL):

Jeg synes, at det er en udmærket redegørelse om fremme af religionsfriheden, som udenrigsministeren har udgivet som grundlag for denne her debat.

Kampen for religionsfrihed er vigtig, men det er jo også vigtigt at kæmpe for retten til at blive fri for religion. Det er jo altså ikke kun under diktaturer, at der i tide og utide nærmest prædikes statsreligion på en måde, så sagesløse borgere har svært ved at undgå effekterne i deres daglige liv.

Vi synes, at religionsfriheden er meget vigtig, men når nu alle har sagt, at det var en grundlæggende menneskeret, kunne jeg få lyst til at problematisere det. Er religionsfriheden en grundlæggende menneskeret? Er afgudsdyrkelsen, retten til at dyrke afguden, er det en grundlæggende menneskeret? Jeg synes, det er lidt vanskeligt. Både-og, kan man sige.

For os er det afgørende, at man har retten til at tænke, som man vil, at man har retten til at ytre sig, som man vil, at man har retten til at forsamles, og at man har retten til at danne foreninger. Hvad man vil bruge den ret til, så længe det holder sig inden for lovens rammer, jamen det er sådan set op til den enkelte. De grundlæggende rettigheder er de her rettigheder, og så er der nogle afledte ting, som kommer. Der er f.eks. nogle, som ønsker at bruge de her grundlæggende

rettigheder til at dyrke én eller flere religioner eller dyrke ingen religion, det er så deres valg. Det er den afledte effekt.

I Enhedslisten mener vi selvfølgelig, at vi skal bruge dansk udviklingsbistand såvel bilateralt som multilateralt til at forsvare og styrke menneskerettighederne, herunder religionsfriheden. Det kan vi gøre, som der er lagt op til i forhold til de 18 programsamarbejdslande, ved at støtte landene med projekter på forskellige måder.

Hvad gør vi så i de situationer, hvor lande så overtræder menneskerettighederne? Dér er der nogle, der vil foreslå den konsekvens, at man så skal trække sig ud. Det synes vi ikke nødvendigvis. Vi synes, det er klart, at man ikke på nogen måde skal støtte regeringer, der overtræder menneskerettighederne, herunder retten til at dyrke den religion, man ønsker, men vi har den opfattelse, at jo mere et land overtræder menneskerettighederne, jo vigtigere er det, at man støtter de kræfter i det pågældende land, som netop kæmper for demokrati, menneskerettigheder og social udvikling. Det vil sige, at man støtter uden om det pågældende lands regering, man støtter direkte til de grupper, der kæmper for en ændring, for en grundlæggende forandring, for en revolutionær ændring.

I den forstand kan man vel sige, at svendepreven, den ultimative test for dansk udviklingsbistands positive effekt, er, at vi på et eller andet tidspunkt bliver smidt ud af et land, at regeringen i det pågældende land siger: Jer vil vi simpelt hen ikke have i landet mere. I er for farlige for styret. I støtter befolkningen og de demokratiske kræfter for meget, diktatorerne eller undertrykkerne kan ikke sidde sikkert i sadlen med jer i landet, ud med jer. Det er vel i virkeligheden den ultimative test for, at vi reelt støtter dér, hvor der skal støttes.

Derfor er det jo også på den baggrund klart, at vi er fuldstændig uenige med V og K, som vil benytte lejligheden til at trække sig ud, neddrole udviklingsbistanden. Det handler måske i virkeligheden mere om at ville spare penge, men det er jo en anden diskussion, som vi nok skal kunne komme tilbage til.

I ministerens redegørelse hedder det, at religionsfriheden ikke lader sig adskille fra respekten for menneskerettighederne i almindelighed. Det synes vi er et utrolig centralt citat. Faktisk ved sådan en hurtig overvejelse kan jeg i hvert fald ikke komme i tanker om – det kan være, at forslagsstillerne kan hjælpe mig – ét eneste sted i